№ 36/1967. Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om fördelning av anläggningskostnader vid Ålands centralsjukhus.

Sedan Ålands landsting den 1 december 1966 ingått till Ålandsdelegationen med en anhållan om beviljande av ett 2.207.736 mark stort extraordinarie anslag för täckande av landskapets andel i kostnaderna för en om- och tillbyggnad av Ålands centralsjukhus, har Republikens President den 25 augusti 1967 stadfäst Ålandsdelegationens beslut av den 30 maj 1967 om bifall till landstingets förenämnda framställning. Då totalkostnaden för denna om- och tillbyggnad beräknats till 3.311.608 mark, skulle på de åländska kommunerna falla ett totalbelopp om 1.103.872 mark. Fördelningen av dessa utgifter mellan landskapet och kommunerna har verkställts med analog tillämpning av 25 § 2 mom. i rikets lag av den 29 oktober 1965 om kommunala allmänna sjukhus (FFS 561/65).

Ifråga om Ålands centralsjukhus anläggningskostnader stadgas i 4 § landskapslagen om centralsjukhus för landskapet Åland (26/46), att i sjukhuset delaktig kommun är skyldig att såsom engångskostnad för varje till densamma hörande sjukplats erlägga hälften av sjukhusets på sjukplats fördelad sådan kostnad. Motsvarande stadgande återfinnes i 9 § 1 mom. i rikets lag om kommunala allmänna sjukhus. Vid en utvidgning av Ålands centralsjukhus åter skall kommunerna för varje av dem övertagen ny sjukplats erlägga sin anpart i anläggningskostnaden enligt samma grunder, som då sjukhuset uppfördes. Enligt rikets lag däremot beviljas statsunderstöd till två tredjedelar av beloppet av de erforderliga kostnaderna. Eftersom sålunda staten lagenligt engagerar sig med två tredjedelar av kostnaderna för en utvidgning av centralsjukhus och landskapet Åland icke, enligt stadgandet i 30 § 2 mom. av självstyrelselagen för Åland, för sin andel i kostnaderna för en om- och tillbyggnad av Ålands centralsjukhus kunde påräkna extraordinarie anslag till högre belopp än vad som för motsvarande ändamål anslås i andra delar av riket, måste uppenbarligen landskapsstyrelsen och landstinget, av omständigheternas tvång, godtaga fördelningen av dessa anläggningskostnader enligt principen en tredjedel och två tredjedelar.

Man bör i detta sammanhang också beakta, att landskapslagen om centralsjukhus överhuvudtaget icke har förutsatt en utvedgning av centralsjukhuset utan utökning av platsantalet. Den nu förestående om- och tillbyggnaden av Ålands centralsjukhus kommer icke att utöka antalet vårdplatser utan är avsedd att bereda framförallt polikliniken, la-

boratoriet och röntgenavdelningen utökade och funktionellt sett förbättrade utrymmen.

Såväl grundläggningsbrevet för Ålands centralsjukhus som landskapslagen om centralsjukhus för landskapet Åland är i många stycken föråldrade. Utvecklingen på hälso- och sjukvårdens område har gått snabbt och många helt nya principer har kommit med i bilden. För att åstadkomma en totalrevision av förhållandena på hälso- och sjukvårdens område i landskapet har landskapsstyrelsen tillsatt en särskild kommitté. Frågan om kommunernas andelar i den nu förestående om- och tillbyggnaden av Ålands centralsjukhus kan dock icke lämnas vilande till dess ett förslag till sådan revision lagts fram. Problemet med kommunernas skyldighet att deltaga i anläggnings- och investeringskostnader för Ålands centralsjukhus har därför utbrutits till ett särskilt ärende och bearbetats av en mindre arbetsgrupp.

Landskapsstyrelsen har i likhet med nämnda arbetsgrupp stannat för att samma princip, som tillämpats vid fördelningen av de årliga driftsutgifterna (landskapslag 43/66), också skulle användas vid fördelningen av de här ifrågavarande särskilda om- och tillbyggnadskostnaderna. Denna såkallade skattöreprincip, som innebär att kommunerna ansvarar för kostnaderna i förhållande till kommunens skattöreantal jämfört med det sammanlagda antalet kommunala skattören i landskapet, tager tillbörlig hänsyn till kommunernas ekonomiska bärkraft och synes därför också giva ett mera rättvist resultat än någon på befolkningstalet baserad fördelningsprincip. Landskapsstyrelsen föreslår med hänsyn härtill, att en särskild lag skulle stiftas, enligt vilken kostnaderna för den nu aktuella om- och tillbyggnaden av Ålands centralsjukhus, såvitt fråga är om kommunernas andel av dessa kostnader, skulle fördelas i förhållande till medeltalet skattören för åren 1968-1970. Med ett dylikt medeltalsförfarande kunde man bättre undvika inverkan av tillfälliga fluktuationer i beskattningsresultaten.

Vad detta alternativ innebär jämfört med andra tänkbara alternativ för kostnadsfördelningen, framgår av nedanstående ställning:

	A enligt skattöreprincipen	B enligt grundläggningsbrevet	C efter platsandelar enligt nuvarande befolkningstal
Brändö	20.417,-	35.609	29.049
Eckerö	29.073,-	35.609	29.049
Finström	75.479,-	106.826	58.098
Föglö	29.603,-	35.609	29.049
Geta	16.931,-	35.609	29.049

Hammarland	41.959,-	71.217	29.049
Jomala	93.297,-	106.826	58.098
Kumlinge	17.441,-	35.609	29.049
Kökar	13.725,-	35.609	29.049
Lemland	32.411,-	35.609	29.049
Lumparland	13.830,-	35.609	29.049
Mariehamn	595.844	320.478	580.983
Saltvik	62.530,-	106.826	58.098
Sottunga	8.784,-	35.609	29.049
Sund	36.388,-	35.609	29.049
Vårdö	16.127,-	35.609	29.049
	1.103.840,-	1.103.872	1.103.865

Alternativ A är uppgjort på basen av beskattningsresultatet för skatteåret 1965.

Alternativ B är uppgjort på basen av grundläggningsbrevet, enligt vilket kommunerna skall bidraga med lika belopp per tecknad platsandel. Landskommun var enligt landskapslagen om centralsjukhus för landskapet Åland skyldig att teckna en platsandel för varje fullt 750-tal invånare och Mariehamn en andel för varje fullt 375-tal invånare.

Alternativ C visar fördelningen på basen av nuvarande befolkningstal enligt principerna i sistsagda landskapslag.

Föreliggande lagförslag avser uttryckligen endast de kostnader, som härflyter av den nu planerade om- och tillbyggnaden av Ålands centralsjukhus. Andra eventuella investeringsutgifter under dessa år skulle fördelas mellan kommunerna enligt grundläggningsbrevets föreskrifter.

Med hänvisning till det ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om fördelning av anläggningskostnader vid Ålands centralsjukhus.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

Med avvikelse från vad därom är särskilt stadgat, skall kommunernas andel av kostnaderna för om- och tillbyggnad av Ålands centralsjukhus under åren 1968-1970 bestridas med landskapet Ålands enskilda medel.

2 §.

Kommunerna skola ersätta landskapet för de kostnader, som landskapet enligt 1 § övertager, sålunda, att kostnaderna vid den slutliga avräkningen fördelas mellan kommunerna i förhållande till medeltalet av

envar kommuns skattören för skatteåren 1968-1970.

3 §.

På sjömansinkomst beräknas antalet skattören sålunda, att det av sjömansskatten till kommunen redovisade beloppet i mark multipliceras med talet tio.

4 §.

Landskapsstyrelsen må årligen, innan den slutliga avräkningen verkställes, av kommun förskottsvis infordra kommunalt bidrag i förhållande till kommunens skattöreantal för skatteåret 1966.

5 §.

Närmare bestämmelser angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

Mariehamn, den 8 november 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson.

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.